

Förutsättningar för fler *tillgänglighet ur olika perspektiv*

ViS- konferensen 2025

Annelie Karlsson,
Funkkonsulten

Idag

 9:45 – 10:45 Föreläsning

 Innehåll

- Stress och belastning
- Kognitiv tillgänglighet
- Tydlighet

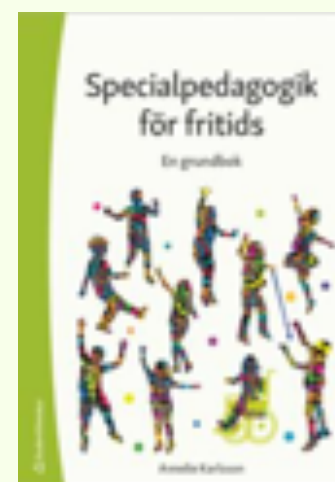
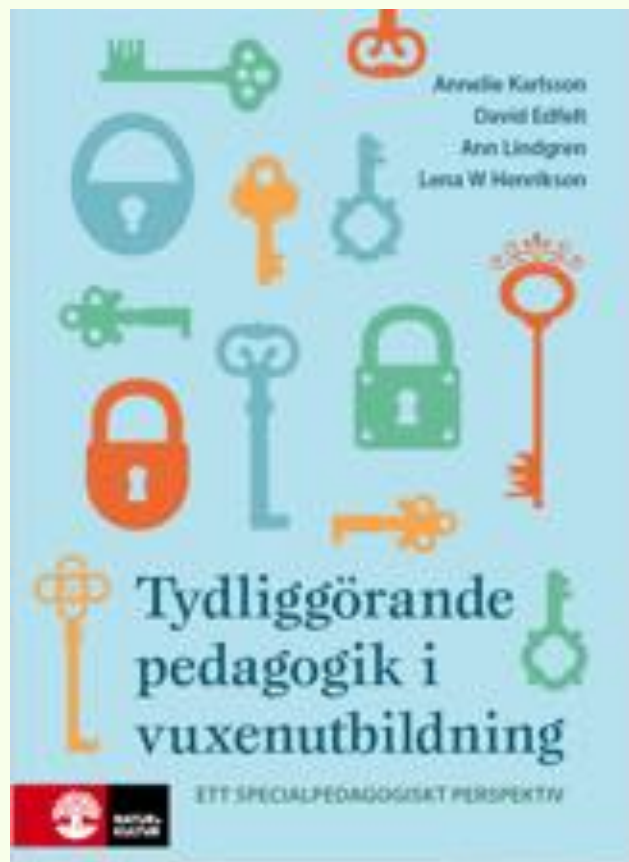
Praktiskt

Presentationsbilder som PDF mejlas ut

Varmt välkomna att höra av er i efterhand

Kort om föreläsaren

Funktionsförståelse

Att förstå vad som gör det svårt

Nuläge påverkar

Tidigare erfarenheter påverkar

Förmågor

*starka
svaga
varierande*

Uppmärksamhet

**Aktivitetsreglering och
Känsloreglering**

**Planera, organisera och
minnas**

Tidsuppfattning

Flexibilitet

Impulsivitet

Kommunikation

Sinnesintryck

Mentalisering

Central Koherens

Automatisering

OBS! Könsskillnader

Vilka behöver stöd?

NPF t ex adhd,
autismspektratillstånd,
tourettes syndrom,
dyslexi, språkstörning,
trotssyndrom

Särskild
begåvning

Psykiska
funktions-
nedsättningar

Depression,
ångest

Trauma

Fysisk sjukdom,
diabetes,
epilepsi,
mag- tarm o.s.v

synnedsättning

hörselnedsättning

Förvärvad
hjärnskada

Narkolepsi

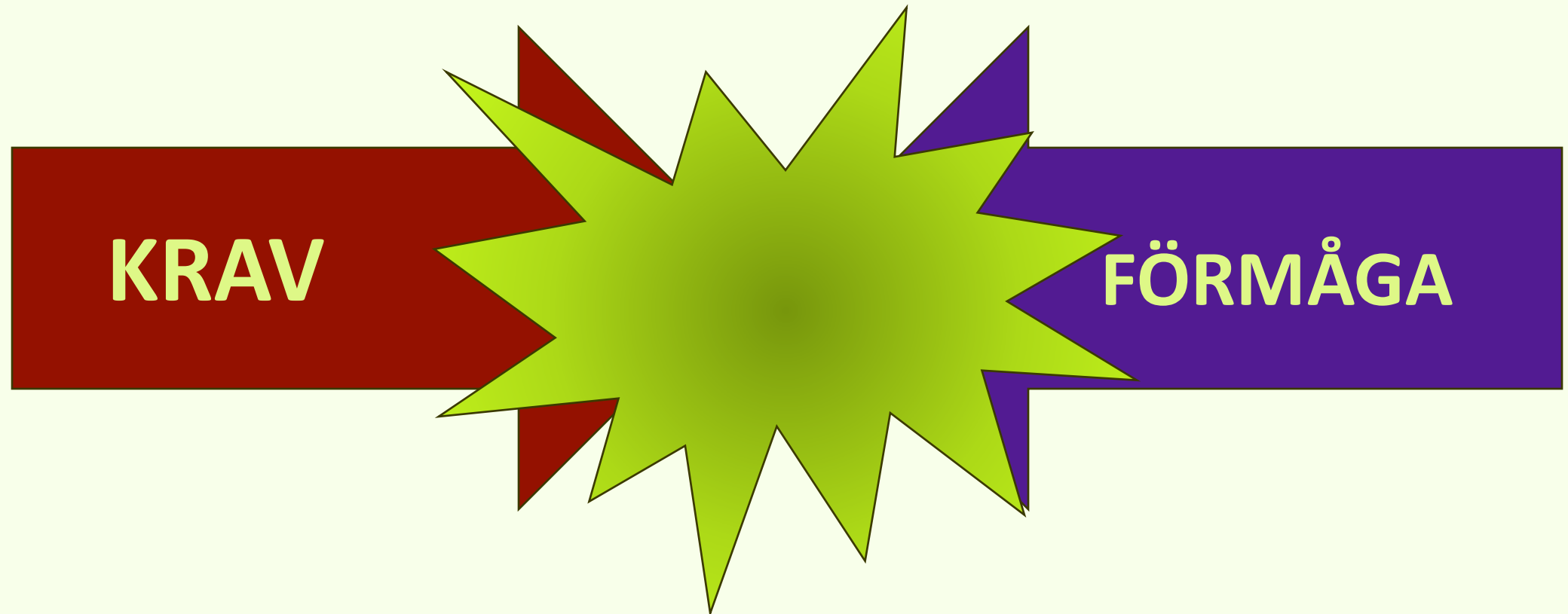
Pans

Tillfällig
stress

ALLA!

@funkkonsulten2025

Stressreaktion

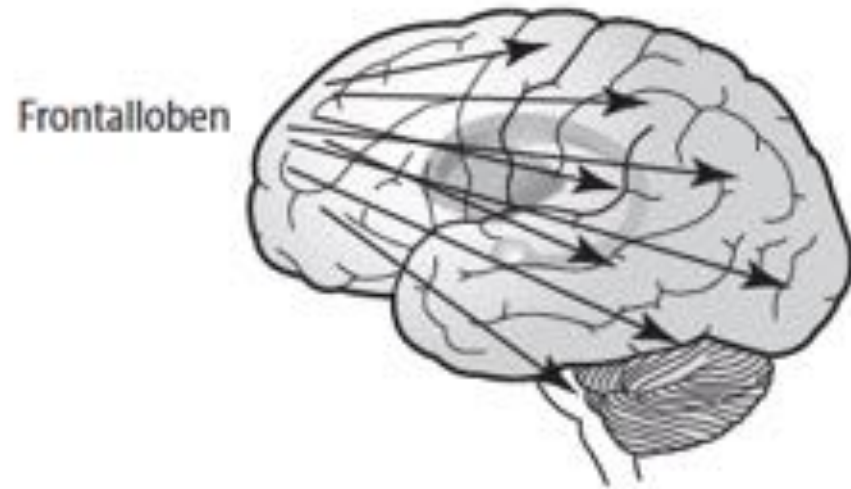
A f f e k t s m i t t a

Vi påverkas av andras affekter

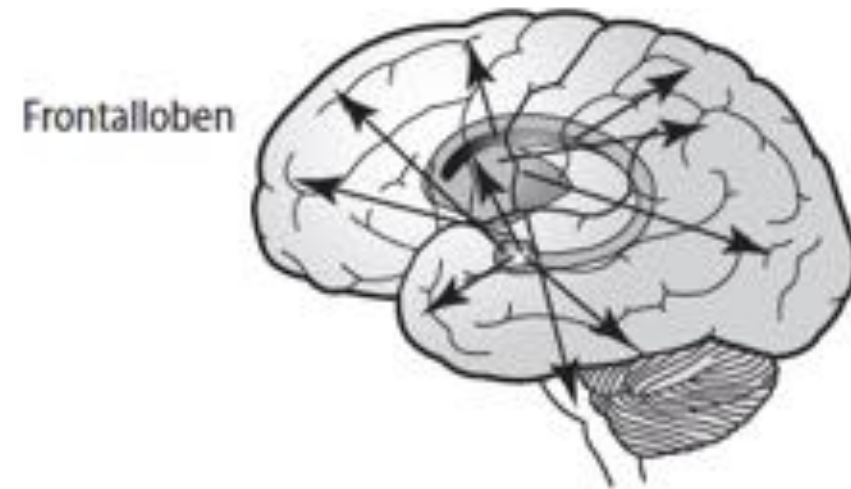
Vi påverkar andras affekter

VARNING FÖR STRESSMITTA!

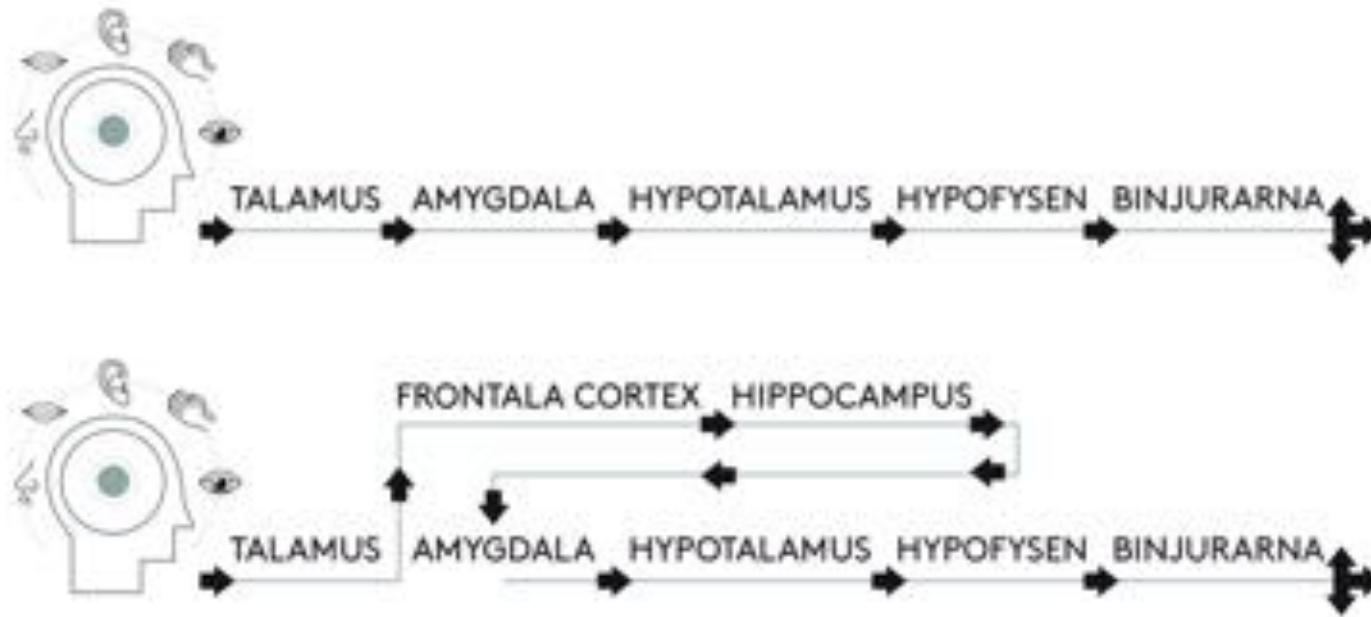
Kontroll över tankar, känslor och handlingar

Sämre kontroll över tankar, känslor och handlingar

FIGUR 4.1 Den lugna hjärnan och den stressade hjärnan. Vid akut stress ställer hjärnan om så att vi hindras från att tänka klart.

Den stressade hjärnan 1(2)

FIGUR 4.2 Hjärnan hoppar över vissa steg när vi känner stor stress, vilket gör att handlingar inte alltid blir så adekvata: Genom att inse det kan vi förstå vikten av att inte lägga på mer krav när stress redan har uppstått. Det är helt enkelt ingen idé.

Den stressade hjärnan 2(2)

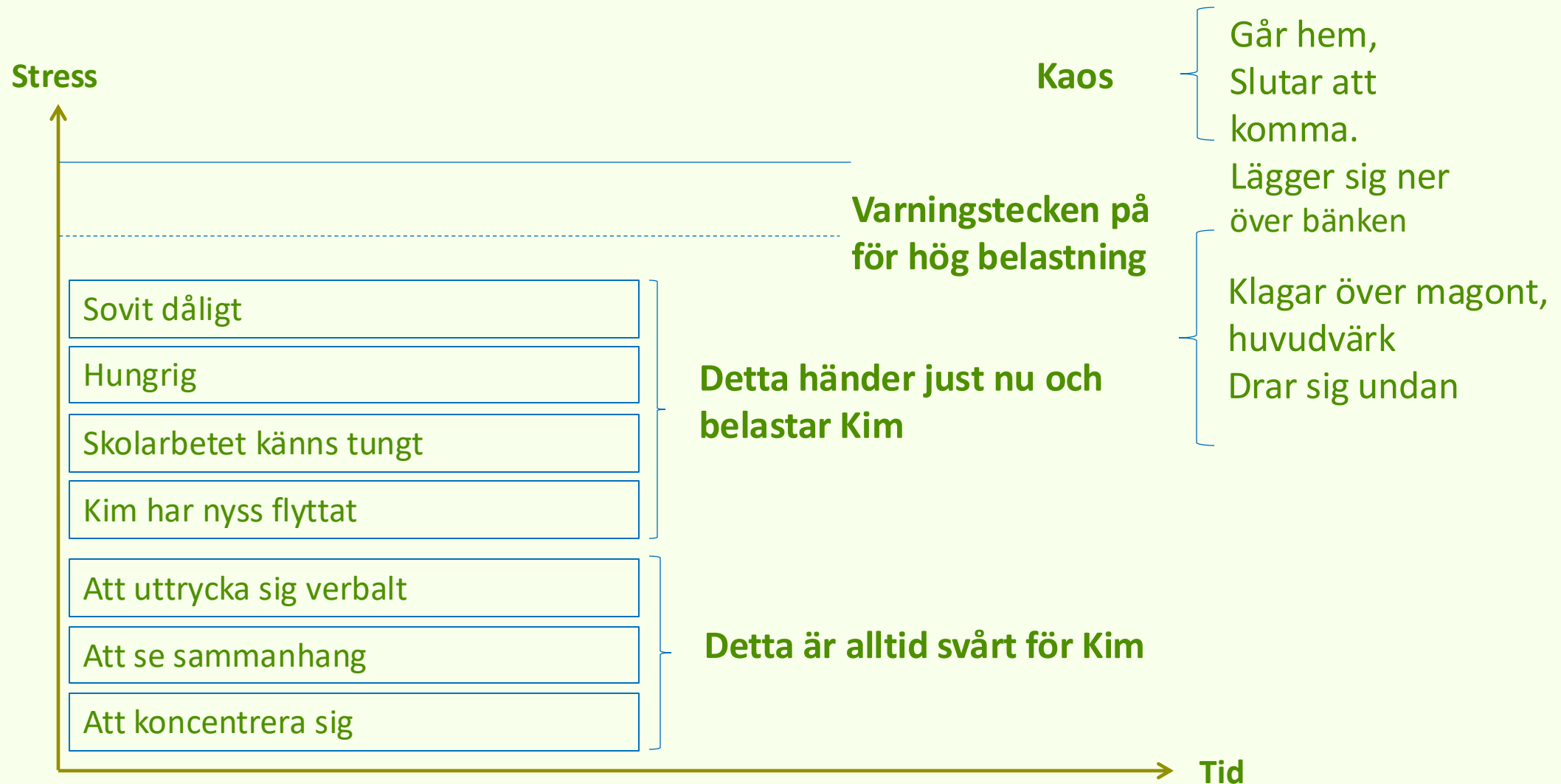
Stress – och belastningsmodellen

Baserad på Hejlskov Uhrskovs stress -och belastningsmodell

Stress – och belastningsmodellen

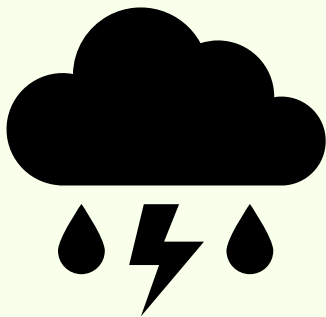
Baserad på Hejlskov Uhrskovs stress -och belastningsmodell

Alla klarar inte alltid att vara trevliga

*Det hjälper inte att vi tycker
att de borde klara det.*

Vi lär oss i
stiltje för att
komma ihåg
det i storm

Ur Jag kan ha fel,
av Björn Natthiko Lindeblad

HUR GÖR VI?

Det är ju vuxna

Mål – egna strategier

Tydliggörande pedagogik

– en
begriplighetsram

HUR GÖR VI?

isbergsmodellen

KASAM

Känsla av sammanhang

- Begriplig – vi upplever att det som sker går att förstå och är sammanhängande, strukturerat och tydligt.
- Hanterbar – vi upplever att vi kan möta de krav som ställs på oss.
- Meningsfull – vi upplever att utmaningar är värda att engagera sig i och lägga tid och energi på.

Frågorna eleverna inte ställer

1. Varför ska jag göra det?

2. Vad ska jag göra?

3. Var ska jag vara?

4. Med vem ska jag vara?

5. När ska jag göra det?

6. Hur ska jag göra det?

7. Hur länge ska jag göra det?

8. Hur mycket ska jag göra?

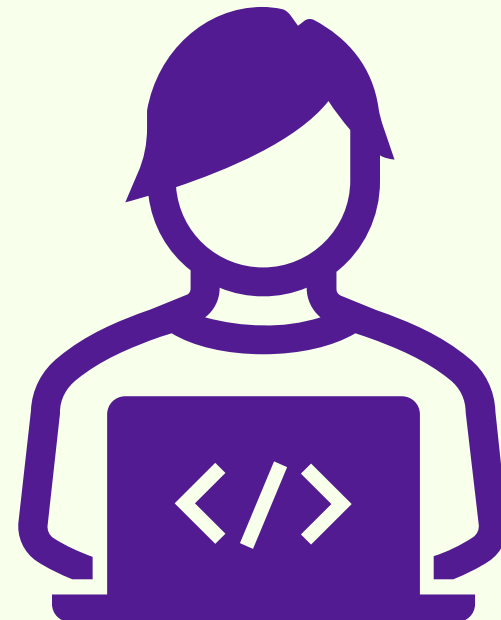
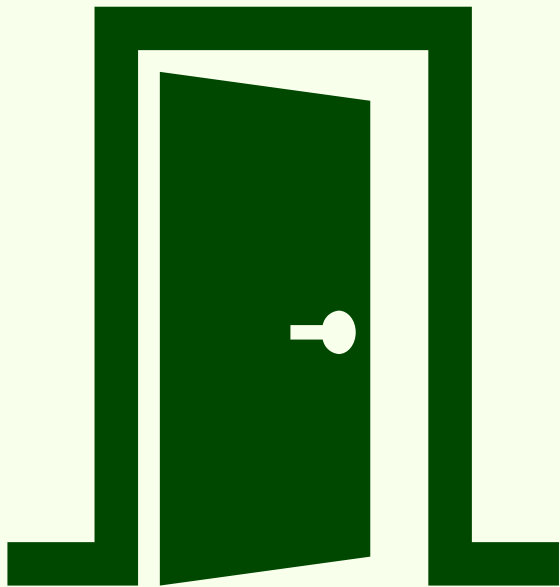
9. Vad händer sedan?

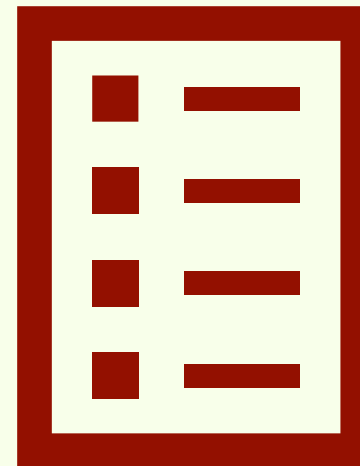
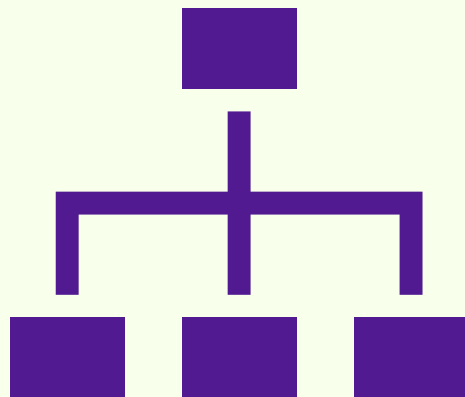
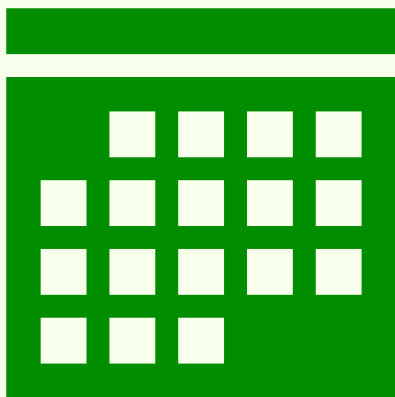

Vägen in till utbildningen

- Information om utbildningen
- Ansökan
- Antagning
- Information om skolstart

På plats i skolmiljön

Lärplattformen

ALLTID

TID

8-9

MÅL

- Du ska lära dig några begrepp i statistik

MATERIAL

- Penna, sudd och bok
- Papper som delas ut

LEKTIONEN

Repetition

Genomgång

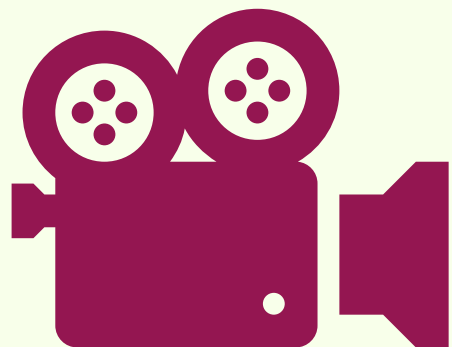
Diskussion

Film

Anteckna tillsammans

Avslut med sammanfattning

Videomodellerande

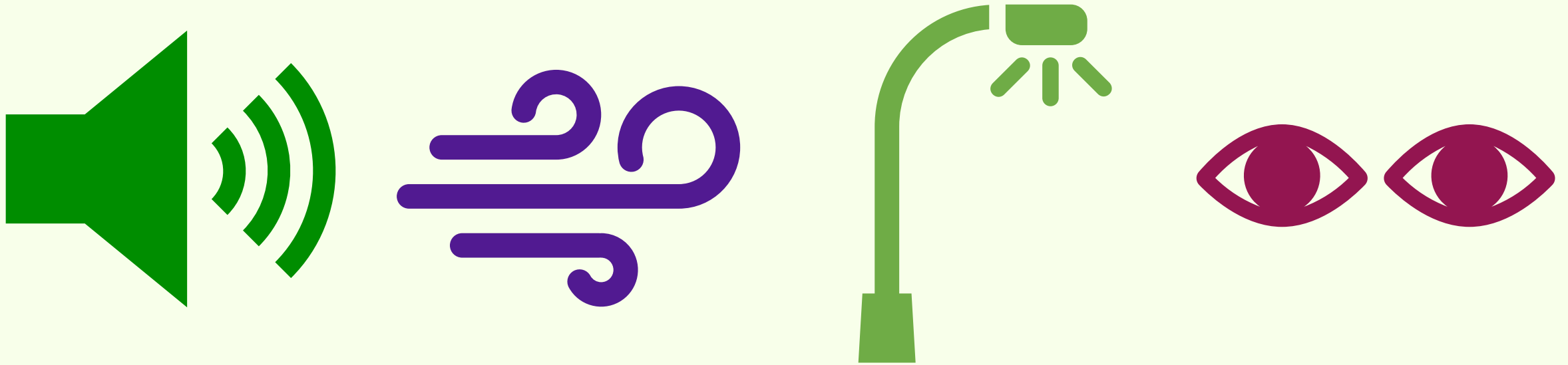

Inzoomat – inga distraktioner

Kan visa precis

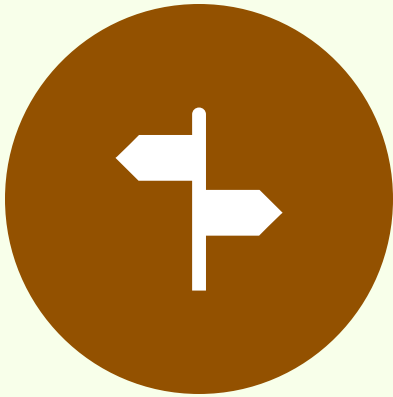
Eleven kan stoppa och se om och
om igen

Fysisk miljö

Den fysiska miljön ska göra den
pedagogiska miljön tillgänglig

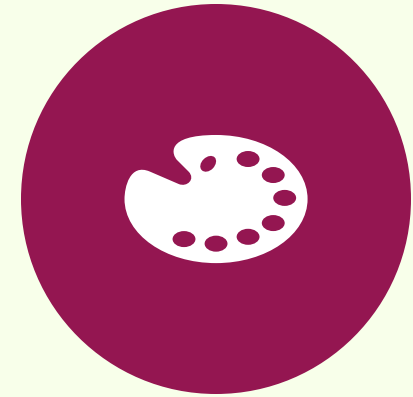
Tänk på

SKYLTAR

LOGIK I
NAMNGIVNING

FÄRGER SOM
LEDTRÅDAR

Alla behöver struktur

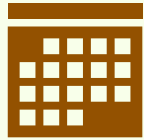
Visuellt stöd

Möte med enskild elev

Visuellt stöd & Checklista

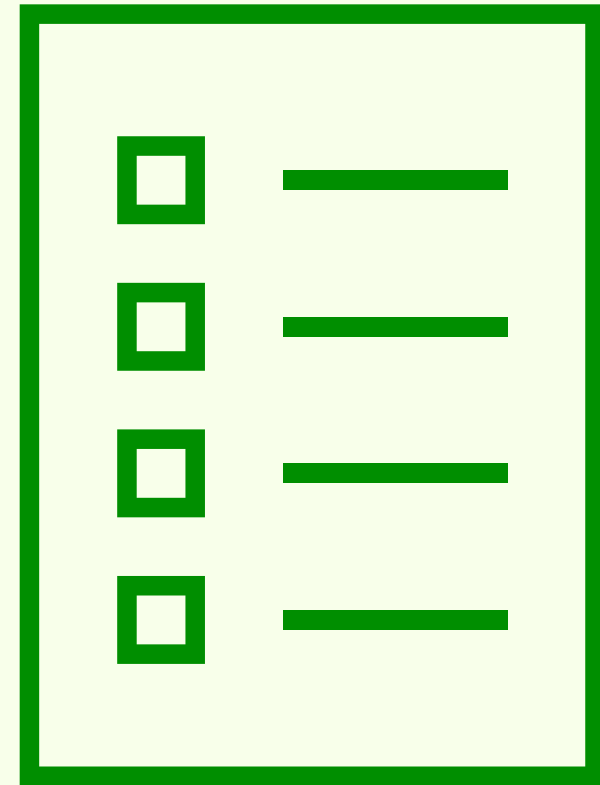
1

2

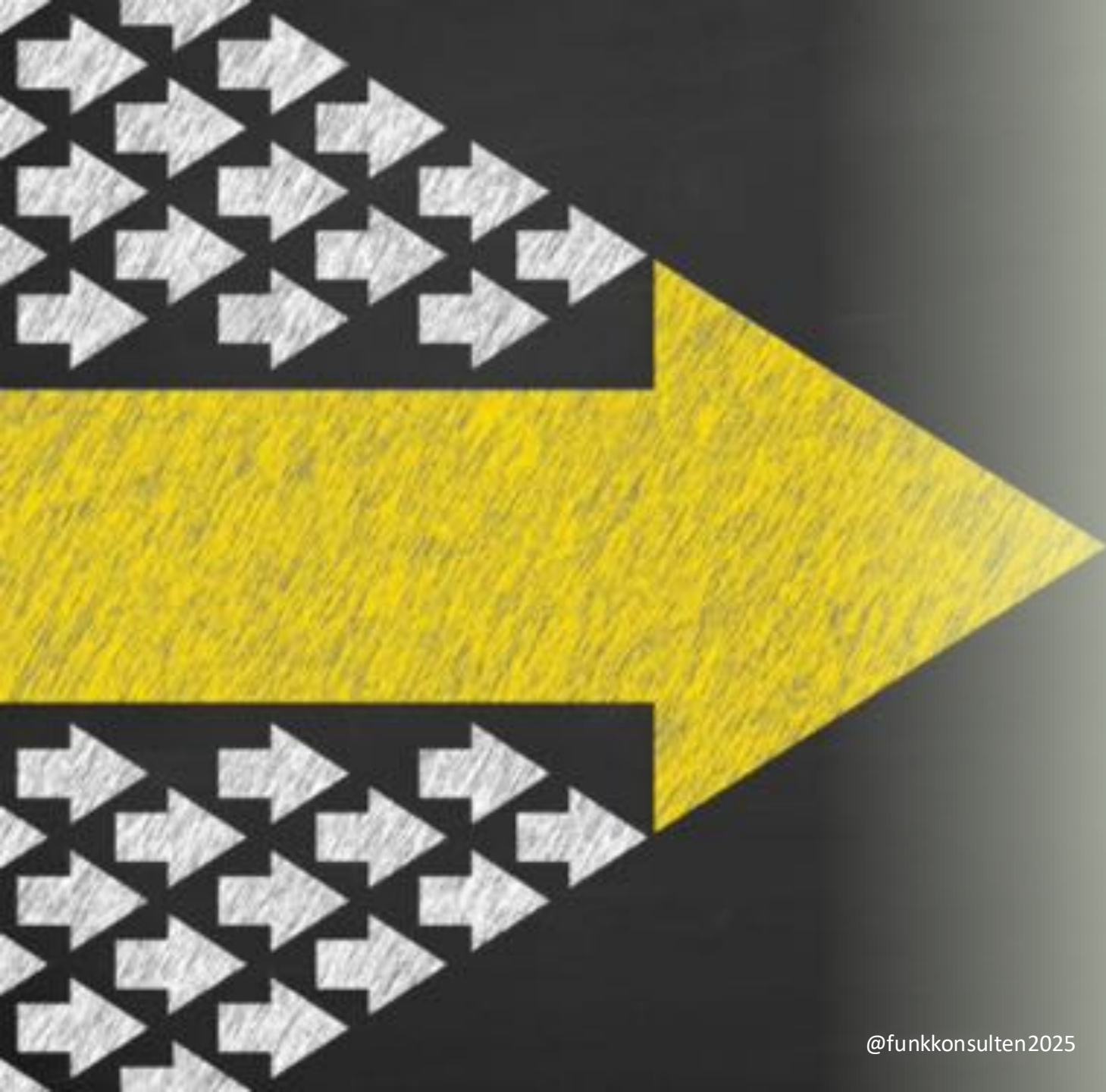
3

Tänk på hur du kommunicerar

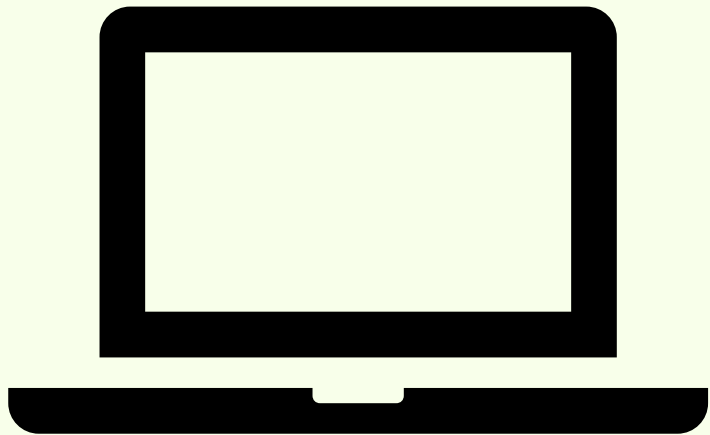
- Undvik bakgrundsljud
- Fånga uppmärksamheten
- Använd korta meningar
- Visa på papper, whiteboard eller skärm
- Instruktion bör vara både muntlig och skriftlig
- Ge svar, även på frågor som inte ställs.

Verktyg för hjälp till självhjälp

- Sammanfattning av möte
- Tydlig plan
- Information
- Icke-värderande bemötande
- Bemötande och arbetssätt som ger likvärdiga möjligheter

Hjälpmedel

Hjälpmedel kognition

Vi tittar på högskolans hjälpmedel och anpassningar

Anpassad examination

Talböcker och annat stöd genom biblioteket

Anteckningsstöd

Mentor

Några påminnelser

1. Glöm inte att följa upp

Några påminnelser

2. Implementering tar tid och kräver en tydlig plan

Några påminnelser

3. Tillgänglighet är inget vi kan välja bort

Tack!

Annelie Karlsson

annelie@funkkonsulten.se

www.funkkonsulten.se

Funkkonsulten

Funkkonsulten

Annelie Karlsson

